

Verbinden en versterken

Programma Morgen 2014 - 2016

Bestuur Morgen | mei 2014

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat is Morgen?	4
Doelstellingen	4
Organisatie	4
Context	5
Beleidsthema's	5
Doelstellingen.....	6
Thema <i>Studentennetwerk</i>	6
Thema <i>Professioneel netwerk</i>	6
Thema <i>Hoger Onderwijs (HO)</i>	7
Thema <i>Communicatie</i>	7
Activiteiten	8
Thema <i>Studentennetwerk</i>	8
Thema <i>Professioneel netwerk</i>	8
Thema <i>Hoger Onderwijs (HO)</i>	9
Thema <i>Communicatie</i>	9
Ambitie	10
Bijlage: Begroting	11

Inleiding

Voor u ligt het beleidsprogramma 2014-2016 van Studenten voor Morgen. In dit beleidsprogramma worden de globale beleidslijnen van de organisatie beschreven, en de instrumenten die daarbij horen. De organisatie stelt voor ieder kalenderjaar een beleidsplan vast met daarin meer specifieke doelstellingen en activiteiten voor dat jaar.

De titel van dit beleidsprogramma is Verbinden & Versterken. Naar ons idee zijn deze twee termen samenvattend voor wat er de komende jaren binnen studenten en de hoger onderwijssector moet gebeuren om de duurzaamheidsbewustwording en –prestaties naar een hoger plan te tillen. De benodigde kennis hiervoor is ruimschoots aanwezig bij verschillende partijen: van belang is nu om vraag en aanbod naar kennis met elkaar te verbinden. Daarnaast zijn er veel initiatieven, zowel lokaal als nationaal, die een grote bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de duurzaamheidsprestaties. Bij beide aspecten speelt Morgen hier als netwerkorganisatie een cruciale rol.

In dit document wordt allereerst omschreven wat Morgen is en wat de algemene verenigingsdoelstellingen en organisatiestructuur van Morgen zijn. Daarna wordt specifieker ingegaan op de context waarin Morgen opereert en de beleidsthema's die gedefinieerd zijn. Vervolgens worden per beleidsthema doelen gesteld voor de beleidstermijn van drie jaar. Bij deze doelen worden enkele belangrijke middelen omschreven die Morgen wil gebruiken om deze doelen te verwezelijken. Ook worden de partners in het netwerk van Morgen benoemd. Tot slot wordt de ambitie voor de komende beleidsperiode samengevat.

Dit document zal in de periode 2014-2016 als leidraad dienen voor het besturen van de vereniging. Het staat ieder bestuur vrij om binnen de bestaande doelstellingen hun eigen middelen te formuleren, die op dat moment het meest effectief lijken om die doelstelling te behalen.

Namens het Bestuur van Morgen,

Sybren Bosch

Voorzitter Morgen 2013/2014

Wat is Morgen?

Morgen is het landelijke netwerk van lokale studentenorganisaties, die gericht zijn op duurzaamheid. Daarnaast voert Morgen op landelijke schaal projecten uit. Met studenten uit heel Nederland werkt Morgen aan het informeren van andere studenten rondom duurzaamheid en het organiseren van projecten op dit gebied. Ook zet Morgen zich in voor het verduurzamen van hogescholen en universiteiten, met een belangrijke rol voor studenten in dit proces. Als definitie van duurzaamheid verwijst Morgen naar het Brundtlandrapport¹.

Doelstellingen

1. Het bevorderen van het bewustzijn over duurzame ontwikkeling bij studenten, medewerkers en andere betrokkenen in het Hoger Onderwijs
  2. Het bevorderen van de integratie van duurzame ontwikkeling in onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering van het Hoger Onderwijs
  3. Het informeren en ondersteunen van lokale studentenorganisaties en individuele studenten op het gebied van duurzame ontwikkeling in het Hoger Onderwijs en het studentenleven
  4. Het bevorderen van de samenwerking tussen lokale studentenorganisaties op het gebied van duurzame ontwikkeling
-

Organisatie

De organisatie Morgen bestaat uit een bestuur van zes studenten, die 16 tot 24 uur per week aan hun werkzaamheden voor Morgen besteden. Naast haar zes bestuursleden heeft Morgen twee coördinatoren op haar twee grootste doorlopende projecten: DuurzameStudent.nl en de SustainaBul. Onder de twee coördinatoren vallen nog een aantal vrijwilligers. De bestuursleden en de projectcoördinatoren ontvangen een beperkte vergoeding voor hun werkzaamheden. De overige vrijwilligers werken op vrijwillige basis.

Morgen is statutair een vereniging, met als leden haar lidorganisaties die lokaal met duurzaamheid bezig zijn. De Algemene Leden Vergadering is het hoogste orgaan binnen Morgen.

---

¹ Brundtland, Our Common Future, 1987

Context

Morgen voert haar activiteiten uit binnen een groot speelveld dat momenteel sterk groeit. Steeds meer actoren zien het belang van duurzaamheid en willen hier 'iets' mee. Dit geldt zowel binnen de hoger onderwijssector als daarbuiten. Als netwerkorganisatie naar studenten heeft Morgen een sterk verbindende functie tussen drie actorgroepen: allereerst de studentenbevolking, die Morgen via haar lidorganisaties bereikt, daarnaast de instellingen binnen de hoger onderwijssector, en tot slot het professionele duurzaamheidsnetwerk (zowel bedrijven als NGO's).

Morgen probeert deze drie actorgroepen via kennisuitwisseling intensiever met elkaar in contact te brengen en de interactie te vergroten, wat kan leiden tot een win-win-win-situatie. De professionele duurzaamheidswereld kan onderwijsinstellingen motiveren om meer met duurzaamheid te doen. Deze onderwijsinstellingen kunnen studenten inspireren en opleiden om in hun carrière duurzaamheid meer mee te nemen. Waarna die studenten weer bijdragen aan het verder verduurzamen van de professionele wereld. Morgen is hierbij het knooppunt van netwerken vanuit studenten, de hoger onderwijs sector en de overige betrokkenen.

Beleidsthema's

Uit de verschillende functies van Morgen komen zes beleidsthema's voort, die in jaarlijkse beleidsplannen terugkomen. Vier van deze beleidsthema's zijn extern gericht, de andere twee intern.

- Studentennetwerk
- Professioneel netwerk
- Hoger Onderwijs
- Communicatie
- Interne continuïteit
- Financiën

Het studentennetwerk bestaat primair uit de lidorganisaties van Morgen, en secundair uit individuele studenten die bereikt worden. Het professioneel netwerk bestaat uit betrokken bedrijven en NGO's die affiniteit hebben met duurzaamheid en/of onderwijs. Het hoger onderwijs netwerk bestaat uit betrokkenen vanuit hoger onderwijs instellingen: primair de energie- en duurzaamheidscoördinatoren, maar dit wordt steeds breder.

Ieder bestuurslid is in de uitvoering hoofverantwoordelijk voor een beleidsthema. De twee interne beleidsthema's zijn noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen in een organisatie die bestuurd wordt door studenten en jaarlijks van bestuur wisselt. Binnen de andere vier thema's kan echter flink gebouwd worden naar de toekomst toe, en binnen die vier thema's zijn dan ook doelstellingen opgenomen in dit beleidsprogramma.

Doelstellingen

Thema Studentennetwerk

Morgen groeit naar een netwerk met 25 lidorganisaties

Op dit moment heeft Morgen 16 lidorganisaties². De afgelopen jaren heeft dit aantal geschommeld tussen de 15 en de 20. Om haar impact onder studenten te vergroten, en voor het bestaande netwerk een grotere meerwaarde te bieden, is groei wenselijk.

Morgen heeft jaarlijks acht contactmomenten voor haar studentennetwerk

Momenteel organiseert Morgen vooral ad-hoc activiteiten (oa workshops), en zijn er slechts twee terugkerende evenementen. Om een meerwaarde te blijven bieden en kennisuitwisseling actief te faciliteren, wil Morgen jaarlijks minimaal acht contactmomenten organiseren voor haar lidorganisaties. Deze activiteiten verschuiven zo van incidenteel naar structureel.

Morgen bereikt jaarlijks 20.000 studenten om hen meer bewust te laten worden van het belang van duurzaamheid.

Het is noodzakelijk om ook individuele studenten bewust te maken van het belang van duurzaamheid. Dit kan Morgen via haar lidorganisaties, maar ook direct: via de website DuurzameStudent.nl, via de Duurzame Introductie Stunt en via andere evenementen. Binnen deze grote groep, die nog niet met het onderwerp in aanraking is gekomen, is met beperkte activiteiten een groot effect te bereiken.

Thema Professioneel netwerk

Morgen is een organisatie die nationaal bekend en zichtbaar is binnen de duurzaamheidswereld

Door een groeiende naamsbekendheid kan Morgen haar slagkracht en impact vergroten. Ook is het met een sterkere naam eenvoudiger om aan te haken bij bestaande initiatieven en die te vertalen of verbinden naar studentniveau. Morgen sluit actief aan bij opkomende initiatieven, zodat impact hiervan ook binnen studenten bereikt kan worden. Voorbeelden van initiatieven die de afgelopen jaren zijn opgepakt, zijn onder andere het uitrollen van het concept Green Office en het uitdragen van de FossilFree-campagne.

---

² <http://www.studentenvoormorgen.nl/studentennetwerk/ons-netwerk/>

Thema Hoger Onderwijs (HO)

Alle Hoger Onderwijs instellingen nemen deel aan de SustainaBul

Het doel van de SustainaBul, de ranking van hoger onderwijs instellingen, is om de HO-sector als geheel sneller te laten groeien door de instellingen transparant te laten zijn over hun duurzaamheidsprestaties. Door de oproep vanuit studenten komt de vraag om duurzaamheid vanuit een nieuwe hoek. Deelname van alle instellingen lijkt de meest effectieve manier om de sector zichzelf sneller te laten verbeteren. Meedoen is belangrijker dan hoog eindigen; deelname van instellingen betekent dat instellingen transparant willen zijn en bereid zijn van elkaar te leren. Uit evaluatie van een eerdere pilot, STARS, bleek dat er behoefte was aan een ranking die toegespitst is op de Nederlandse situatie: de SustainaBul. Het totaal aantal hoger onderwijsinstellingen bedraagt 52 (40 HBO's; 12 universiteiten). Via de Vereniging Hogescholen en de Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten wordt geprobeerd instellingen te betrekken. In 2013 namen 26 hoger onderwijs instellingen deel aan de SustainaBul.

De SustainaBul groeit uit tot een jaarlijks terugkerende ranking die financieel onafhankelijk is

De SustainaBul is het grootste project van Morgen en jaarlijks ook de grootste kostenpost. De merknaam van de SustainaBul groeit in bekendheid en staat symbool voor duurzaamheid in het hoger onderwijs. Door financiële onafhankelijkheid kan de SustainaBul jaarlijks terugkeren, waardoor het onderwerp op de bestuurlijke agenda komt en blijft. Op dit moment is dat nog niet het geval.

Morgen organiseert jaarlijks drie momenten waarop hoger onderwijsinstellingen kennis met elkaar uitwisselen

Kennisuitwisseling is het meest effectieve middel om een groeiproces te versnellen. Door minimaal drie keer per jaar een kennisuitwisselingsevenement te organiseren, kunnen instellingen leren van elkaars goede voorbeelden en daardoor zichzelf sneller verbeteren.

Thema Communicatie

Morgen gebruikt haar netwerkfunctie om kennis binnen haar (studenten)netwerk optimaal te verspreiden, gebruik makend van verschillende media

Door haar netwerkfunctie heeft Morgen de mogelijkheid veel goede initiatieven te bundelen en met elkaar in contact te brengen. Onderwijsinstellingen worden verbonden met elkaar, met andere actoren in de sector maar vooral met studenten; studenten worden verbonden met goede initiatieven vanuit bedrijfsleven en hoger onderwijs; en het bedrijfsleven wordt verbonden met de hoger onderwijssector op duurzaamheidsgebied.

Activiteiten

Thema *Studentennetwerk*

Duurzame Introductie Stunt | De Duurzame Introductie Stunt is een jaarlijks project waarbij lokale studie- en studentenverenigingen worden gemotiveerd om een zo duurzaam mogelijke introductiestunt neer te zetten. Hiermee worden aankomend studenten geïnspireerd en gemotiveerd om duurzaamheid mee te nemen in hun dagelijkse bezigheden.

Duurzaam Studentenhuis | Morgen is partner van HIVOS binnen het jaarlijkse project Duurzaam Studentenhuis, waarbij studenten worden gemotiveerd om hun studentenhuis zo duurzaam mogelijk in te richten – energie, water, binnenklimaat. Ook dit project gaat over bewustwording van reguliere studenten.

Workshops | Morgen organiseert jaarlijks een aantal workshops voor lidorganisaties over specifieke onderwerpen, zodat zij hiermee binnen hun eigen instelling aan de slag kunnen. Voorbeelden uit de afgelopen jaren zijn Green Offices, FossilFree en een workshop in samenwerking met SustainableMotion. Deze workshops leiden tot versterking van lokale studentenorganisaties.

Netwerkfunctie | Door haar netwerkfunctie en intensieve contacten met andere organisaties heeft Morgen een goed beeld van evenementen en activiteiten binnen het duurzaamheidsnetwerk. Dit overzicht wordt actief ingezet om studenten en de duurzaamheidssector met elkaar en onderling te verbinden.

Thema *Professioneel netwerk*

Samenwerkingen | Bij haar rol als netwerk streeft Morgen naar een zo sterk mogelijke samenwerking met andere partijen binnen de hoger onderwijs- en duurzaamheidssector. Dit zijn onder andere RVO, SustainableMotion, het Groene Brein, Urgenda, SURF, GroeneGeneratie, DJ100 en de VVM³. Door samen projecten te doen, ontstaat verbinding tussen verschillende sectoren, en wordt een groter publiek bereikt. Met sommige partijen is een samenwerkingsovereenkomst, met andere partijen wordt op uitvoerend en communicatief vlak intensief samengewerkt.

Comité van Aanbeveling | Morgen heeft een Comité van Aanbeveling, met daarin prominente Nederlanders die de missie van Morgen onderschrijven. Het Comité van Aanbeveling heeft een enorm netwerk, en wordt ingezet om de naam van Morgen te versterken.

---

³ Voor de volledige lijst, zie studentenvoormorgen.nl/studenten-voor-morgen/partners/

Thema Hoger Onderwijs (HO)

SustainaBul ranking | De SustainaBul is de duurzaamheidsranking binnen het hoger onderwijs. Deze is in 2012 voor het eerst georganiseerd, en nog volop in ontwikkeling. Door een ranking ontstaat een competitie, waardoor het onderwerp op de bestuurlijke agenda terecht komt. In de SustainaBul-ranking wordt aandacht gegeven aan duurzaamheid binnen vier thema's: onderwijs, onderzoek, bedrijfsvoering en integrale benadering. Ieder jaar worden de vragen tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast aan de actuele situatie. De ranking wordt jaarlijks gepubliceerd in Trouw.

Voor de goed presterende instellingen bieden de vragen een differentiatie, waardoor de mogelijkheid blijft voor instellingen in de top van de ranking om zich te onderscheiden. Voor de instellingen die zich nog flink kunnen ontwikkelen worden door de vragen handvatten gegeven aan waar zij in hun duurzaamheidsbeleid aan zouden kunnen denken. Op deze manier is deelname voor alle instellingen zinvol.

SustainaBul kennisuitwisseling | Naast een ranking is de SustainaBul ook bedoeld om kennis uit te wisselen. Mogelijke methoden zijn een SustainaBul College Tour of een SustainaBul Experience, waarbij instellingen hun good practices presenteren aan andere instellingen en studenten. Een van de momenten die hier uitermate geschikt voor is, is rond de Dag van de Duurzaamheid.

Thema Communicatie

DuurzameStudent.nl | DuurzameStudent.nl is het webmagazine van Morgen, dat studenten inspireert tot een duurzame studie, lifestyle en carrière. Op dit webmagazine is een combinatie van opinie, interviews, achtergronden, studiekeuzemateriaal en ludieke artikelen te vinden.

Sociale media & nieuwsbrief | Morgen gebruikt haar sociale media (en die van DuurzameStudent) en haar nieuwsbrief voor het informeren, inspireren en verbinden van haar netwerk. Per beleidsjaar zijn er specifieke doelstellingen opgenomen over hoe sterk deze media kunnen groeien.

Externe communicatiemiddelen | Morgen probeert ook om in communicatiemiddelen van externen meer aandacht te krijgen. In nieuwsbrieven van andere organisaties werkt dit goed, in de landelijke media kan dit nog sterker. Dagblad Trouw is mediapartner binnen de SustainaBul.

Ambitie

Morgen wil de duurzaamheidsbeweging binnen het hoger onderwijs en onder studenten versnellen. Verbinden van mensen en activiteiten en versterken van huidige initiatieven is hierbij noodzakelijk. In de voorafgaande paragrafen is uiteengezet hoe Morgen dit verbinden en versterken vorm wil geven binnen de vier benoemde beleidsthema's. De benoemde instrumenten lijken daar op dit moment het meest geschikt voor, maar kunnen in de tijd veranderen. De sleutel naar succes is om ook binnen de eigen organisatie de thema's integraal te benaderen: sommige activiteiten vallen onder meerdere thema's, en de uit te voeren activiteiten versterken elkaar.

De SustainaBul heeft de potentie om als merknaam verder versterkt te worden, waarbij deze symbool komt te staan voor duurzaamheid binnen het hoger onderwijs. Projecten als de Duurzame Introductie Stunt en DuurzameStudent kunnen bijdragen aan het bewustzijn van studenten. Door deze activiteiten te versterken, kan nog enorme winst behaald worden.

Daarnaast heeft Morgen haar netwerkfunctie, die verder uitgebouwd kan worden onder zowel studenten als het professionele netwerk. Door het netwerk te vergroten en deze sectoren onderling te verbinden, kunnen buiten Morgen om meer activiteiten ontstaan die hetzelfde doel hebben.

Wij zijn ervan overtuigd dat de doelstellingen uit dit beleidsprogramma een bijdrage kunnen leveren aan de ambitie om de duurzaamheidsbeweging binnen de hoger onderwijssector te versnellen. Daarmee komt de duurzame samenleving weer een stapje dichterbij.

Bijlage: Begroting

Morgen voert in een jaar diverse activiteiten uit. Een specifieke begroting per project is binnen Morgen beschikbaar. Tegenover de activiteiten staan een aantal inkomstenposten. Momenteel wordt er hard gewerkt om de lopende activiteiten structureel financieel te laten ondersteunen door externe partijen. Tot het moment dat dat zover is, is de bijdrage vanuit DuuzaamDoor noodzakelijk om de uitgaven en inkomsten in balans te brengen. Onderstaand de jaarbegroting voor 2014. Grote afwijkingen worden in 2015 en 2016 niet verwacht.

Uitgaven		Inkomsten	
Algemeen			
<i>Overhead</i>	€ 1.225	Donaties bestuur	€ 5.400
<i>PR & Communicatie</i>	€ 1.105	Contributies leden	€ 180
<i>Bestuurskosten</i>	€ 1.200		
<i>Onvoorzien</i>	€ 800		
Workshops studentennetwerk	€ 1.100		
SustainaBul	€ 6.000	Bijdrage RVO	€ 10.000
SustainaBul CollegeTour	€ 2.700		
DuurzameStudent.nl	€ 1.450	Advertenties DS	€ 250
Duurzame Introductie Stunt	€ 2.750	Bijdrage HIVOS	€ 2.500
	€ 18.330		€ 18.330